

Cm 51/99-74
3 Cmo 448/99-113

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jiřího Macka a soudců JUDr. Miloše Tomsy a Mgr. Michaely Kudějové v právní věci žalobce R. [redacted] G. [redacted] bytem [redacted] zastoupeného JUDr. Alešem Kolářem, advokátem, Praha 2, Rumunská 29, proti žalovanému DŽNS, spol. s r.o., Praha 1, Malá Strana, Letenská 12 IČ 60875500, zastoupeného Mgr. Ludmilou Šimsovou, advokátkou, Praha 5, Kartouzská 6, o plnění povinnosti vůči tichému společníkovi, k odvolání žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 13. července 1999 č.j. 12 Cm 51/99-74

t a k t o :

Rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé se mění tak, že žaloba se v plném rozsahu zamítá.

Žalobce je povinen zaplatit žalovanému k rukám jeho právního zástupce ve lhůtě 3 dnů od právní moci rozsudku na náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně částku 2.875,- Kč a před soudem odvolacím částku 6.150,- Kč.

O d ů v o d n ě n í :

V této věci se žalobce domáhal z titulu práva tichého společníka, aby byl žalovaný zavázán vydat mu proti podpisu vždy na poslední tři pracovní dny kalendářního čtvrtletí obchodní

doklady a účetní záznamy včetně účetních závěrek v rozsahu odůvodňujícím správnost údajů roční účetní závěrky, a to i zpětně počínaje dnem 1.1.1996. Žalovaný namítal, že žalobce nepředal společnosti vklad tichého společníka a že proto žalovaný platně od smlouvy dne 7.12.1995 odstoupil.

Shora uvedeným rozsudkem soud prvního stupně rozhodl, že žalovaný je povinen vydat tichému společníkovi R. [redacted] [redacted] proti podpisu vždy na poslední tři pracovní dny kalendářního čtvrtletí obchodní doklady, účetní záznamy, včetně účetních závěrek, společnosti DŽNS, spol. s r.o., a to v rozsahu odůvodňujícím správnost údajů roční účetní závěrky, a to i zpětně, počínaje dnem 1.ledna 1996. Dále rozhodl, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 7.875,- Kč. V odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že dne 30.6.1994 uzavřel žalovaný s žalobcem smlouvu o tichém společenství, podle které vložil žalobce do žalované společnosti k datu účinnosti smlouvy své dále nespecifikované know-how, které mělo vycházet z dlouholeté praxe žalobce v předmětu činnosti společnosti a bylo oceněno dohodou účastníků na částku 200,- Kč. Soud prvního stupně dospěl na základě výsledku účastníků a účetní žalovaného k závěru, že vymezení předmětu vkladu bylo dostatečně určité a že k předání vkladu došlo. Žalovanému byl k dispozici počítač s programovým vybavením, tento počítač nebyl v pronájmu a nebylo o něm jako pronajatém účtováno. Žalobce předal žalovanému administrativní agendu s nasmlouvanými obchodními případy, z které mohl žalovaný ihned po zahájení podnikání těžit, žalobce chodil do žalované společnosti a předával tam své zkušenosti z provozu Pivnice u sv.Tomáše, společnost realizovala žalobcův nápad přestavět část pivnice do stylové podoby 15. až 16.století. Důvodnost námítky nepředání vkladu nebyla prokázána. Soud prvního stupně dále neuznal námítku nepoměru ocenění vkladu v částce 200,- Kč k 23 % podílu na zisku podle čl.IV smlouvy, neboť žalovanému umožňují daňové zákony hospodařit tak, že účetně po dlouhé roky nedosahuje zisku, a proto zdánlivý nepoměr mezi výší vkladu a výší podílu na zisku není měřítkem pro závěr o obcházení zákona v podobě simulovaného úkonu. O nákladech řízení pak bylo rozhodnuto podle úspěchu ve sporu a žalobci přiznána náhrada soudního poplatku a nákladů právního zastoupení za 5 úkonů právní služby a příslušné režijní paušální náhrady nákladů.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný odvolání. Namítá nejprve, že v každém případě povinnost předkládat žalobci kromě obchodních dokladů a účetních záznamů čtvrtletně účetní závěrky znamená rozšíření povinností žalovaného nad rámec stanovený smlouvou o tichém společenství a ustanoveními § 673 a násl. obč.zák. Dále nesouhlasí se závěrem, že došlo k předání know-how a že odstoupení od smlouvy bylo neplatné. Uvádí, že počítač uváděný jako jeden z důkazů o předání know-how byl vybaven pouze textovým editorem T 602 a nemohl představovat deklarované know-how, že profesní životopis žalobce nenásvědčuje tomu, že by dosáhl potřebné odborné způsobilosti, vklad tichého společníka nikdy nebyl do majetku společnosti zaúčtován. Rozvádí, že

odstoupení od smlouvy bylo platné, i když žalobci nebyla poskytnuta přiměřená dodatečná lhůta k jeho předání. Navrhuje, aby napadený rozsudek byl zrušen.

Žalobce ve svém vyjádření k odvolání uvádí, že ve své výpovědi podrobně rozvedl, jakým způsobem bylo předmětné know-how předáno, opakuje, že splnil své povinnosti tichého společníka a navrhuje, aby rozsudek soudu prvního stupně byl potvrzen. Při jednání před odvolacím soudem pak uvedl, že navrhuje změnu žaloby, resp. upravuje petit tak, že žalovaný je povinen vydat žalobci proti podpisu na tři pracovní dny obchodní doklady, účetní záznamy včetně účetních závěrek společnost DŽNS, spol. s r.o., a to v rozsahu odůvodňujícím správnost údajů roční účetní závěrky zpětně, počínaje dnem 1.1.1996 do 31.12.1999, ve zbývajícím rozsahu však nevzal žalobu zpět.

Odvolací soud postupoval v odvolacím řízení podle o.s.ř. ve znění platném do 31.12.2000 (dále jen "o.s.ř.") v souladu s čl. 1 a 15 hlavy I části dvanácté (přechodná a závěrečná ustanovení) zákona č. 30/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony. Přezkoumal odvoláním napadený rozsudek soudu prvního stupně podle § 212 odst. 1 o.s.ř. a dospěl k těmto závěrům:

Uzavření smlouvy o tichém společenství ze dne 30.6.1994 je mezi účastníky nesporné. Podle čl.III této smlouvy žalobce vkládá do žalované společnosti k datu účinnosti smlouvy o tichém společenství své know-how v oblasti předmětu činnosti podle této smlouvy, které je dohodou účastníků oceněno na 200,-Kč a tento vklad přechází do vlastnictví společnosti. Podle čl.IV této smlouvy se bude žalobce podílet na zisku z činnosti společnosti ve výši 23 % ročně, t.j. zisku po splnění daňových povinností, a jeho podíl na ztrátě je vyloučen. Podle § 676 odst.1 a 2 obch.zák. je pro určení podílu tichého společníka na výsledku podnikání rozhodná roční účetní závěrka a tichému společníkovi vzniká nárok na podíl ze zisku do 30 dnů po vyhotovení roční účetní závěrky a je-li podnikatelem právnická osoba, běží tato lhůta od schválení této závěrky v souladu s jejími stanovami, společenskou smlouvou nebo zákonem. Tichý společník má podle § 675 obch.zák. právo nahlížet do obchodních dokladů a účetních záznamů týkajících se podnikání, na němž se účastní, a je oprávněn požadovat stejnopis roční účetní závěrky. Požadovaný petit, který zní na povinnost vydat účetní doklady a účetní závěrky (tedy originální doklady) přesahuje povinnost stanovenou zákonem, neboť právo nahlížet je nutno rozumět tak, že jde o možnost prohlédnout si doklady v prostorách, ve kterých se účetnictví podnikatele vede za přítomnosti pracovníků podnikatele nebo toho, kdo pro podnikatele účetnictví vede, a pokud jde o závěrku, je právo požadovat stejnopis roční účetní závěrky. Již z tohoto důvodu nelze petitu žaloby vyhovět, neboť smlouva povinnost přesahující povinnost podle zákonné úpravy nestanovila a není pro to ani jiný právem uznaný důvod.

Odvolací soud dále dospěl na rozdíl od soudu prvního stupně k závěru, že splnění vkladu prokázáno nebylo. Ve své výpovědi žalobce o tom, v čem spočívalo jeho know-how, uvedl, že "spočívalo v dlouholetých zkušenostech ve znalosti provozu Pivnice u Sv. Tomáše" a "spočívalo v obchodních kontaktech na společnosti Bird s.r.o., která vypracovávala podklady pro zaúvěrování firmy DŽNS, kdy se tam měl přestavovat interier a zahrada Pivnice u Sv. Tomáše" a "dále spočívalo ve zkušenostech s provozem, kdy jsem před revolucí měl zkušenost s řízením většího kolektivu". Ke způsobu, jakým bylo know-how předáno uvedl, že "To know-how mělo být předáváno naprosto průběžně po dobu podnikání společnosti. Já jsem to know-how předával v podstatě od počátku panu [redacted] protože pan M. [redacted] se jako druhý společník v podstatě na podnikání společnosti nepodílel". Podle § 674 odst.1 obch.zák. může být předmětem vkladu určitá peněžitá částka, určitá věc, právo nebo jiné majetková hodnota využitelná při podnikání. Předmětem vkladu tedy zajisté může být určitý nehmotný statek průmyslového vlastnictví, a tedy tzv. know-how. Za takový nehmotný statek, který může tvořit předmět vkladu lze pokládat různé specifické výrobně technické, organizační, obchodní a jiné poznatky, z nichž vyplývá předpoklad možnosti dosažení hospodářské výhody při podnikání a které nejsou obecně známé a představují určitou hodnotu. Vklad musí být od jeho vložení veden jako hodnota v účetnictví podnikatele. Za takový vklad nelze uznat obchodní kontakty na třetího podnikatele ani jen všeobecné zkušenosti z podnikání v daném oboru. Předání něčeho jiného prokázáno nebylo. Pokud jde o počítač, o němž bylo neurčitě uvedeno, že byl k dispozici, vzal odvolací soud v úvahu rovněž svědeckou výpověď J. [redacted] Z. [redacted] která zpracovávala na základě smlouvy jako živnostník pro žalovaného účetnictví a uvedla, že počítač u pronajímané pivnice byl, zůstal v kanceláři, nebyl zahrnut v majetku, ani co by pronajatý, a žalovaná společnost si potom koupila svůj počítač a v r.1994 bylo nakoupeno programové vybavení od společnosti Gedeon. Vklad ve výši 200,- Kč ve společnosti zaúčtován není. Tvrzení žalovaného, že závazek vložit vklad podle smlouvy o tichém společenství splněn nebyl, je tedy oprávněné a odstoupení od smlouvy z tohoto důvodu je platné a účinné. K tomu je nutno uvést, že vzhledem k tomu, že k odstoupení došlo po delší době prodlení žalobce se splněním této povinnosti, měla být poskytnuta přiměřená dodatečná lhůta, odstoupení od smlouvy však není podle § 350 odst.1 obch.zák. neplatné, jen účinky odstoupení nastávají až po marném uplynutí lhůty, která měla být poskytnuta, a v daném případě tato lhůta uplynula marně nejpozději ke konci roku 1995. Účetní doklady a závěrky za rok 1996 a další proto nebyl žalovaný povinen dát žalobci ani k nahlédnutí.

Z uvedených důvodů odvolací soud podle § 220 odst.1 o.s.ř. napadený rozsudek změnil tak, že žalobu zamítl, a to - když žalobcem přednesený návrh na změnu resp. úpravu žaloby posoudil jako upřesnění (omezení) již učiněného návrhu, aniž však byl ve zbytku vzat zpět - v celém rozsahu. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle úspěchu ve sporu a žalovanému, který byl zastoupen advokátkou, přiznána náhrada nákladů právního

zastoupení za 5 úkonů právní pomoci (převzetí věci, vyjádření k žalobě, jednání dne 22.6.1999 po jednom úkonu, dva úkony při jednání dne 13.7.1999) s příslušnými režijními paušály podle advokátního tarifu. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 224 odst.1 a § 142 odst.1 o.s.ř. tak, že úspěšnému žalovanému byla přiznána náhrada soudního poplatku za odvolání a náhrada za dva úkony právní pomoci (podání odvolání a účast na jednání o odvolání) s příslušnými režijními paušály podle advokátního tarifu.

Poučení: Proti tomuto rozsudku není odvolání přípustné.

V Praze dne 7. srpna 2001

JUDr. Jiří M a c e k
předseda senátu